

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญ

มหาวิทยาลัยเป็นสถาบันการศึกษาชั้นสูง มีพันธกิจหลักคือ งานสอนเพื่อถ่ายทอดความรู้ งานวิจัย งานบริการวิชาการแก่สังคม และงานถ่ายทอดศิลปวัฒนธรรม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542, หน้า 115) โดยมีจุดมุ่งหมายหลักคือ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้ที่มีความสมดุล ทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงาม และความรับผิดชอบต่อสังคม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542, หน้า 123) รวมทั้งเข้าใจตนเอง สามารถปรับตัวเข้ากับผู้อื่น และสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีคุณค่า เป็นการต่อยอดการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนมีพัฒนาการที่ดียิ่งขึ้น องค์ประกอบที่สำคัญในการจัดการศึกษา ได้แก่ หลักสูตร ผู้เรียน และผู้สอน หลักสูตรเป็นแนวทางในการจัดการศึกษา ที่ให้ความรู้และทักษะทางวิชาชีพ สามารถถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรม ปลุกฝังเจตคติ ค่านิยมและเสริมสร้างความเจริญให้แก่ผู้เรียน

ความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดระหว่างประเทศ ทำให้มีความร่วมมือในการจัดการศึกษา การแลกเปลี่ยนนักศึกษาและอาจารย์ การให้ผู้สำเร็จการศึกษาจากประเทศหนึ่งมีโอกาสทำงานหรือประกอบอาชีพในอีกประเทศหนึ่ง โดยเฉพาะประเทศไทยกับสาธารณรัฐประชาชนจีนซึ่งมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกันมาก นักศึกษาส่วนหนึ่งในประเทศไทยเรียนภาษาจีน และนักศึกษาจีน โดยเฉพาะในมณฑลทางใต้ของประเทศสนใจเรียนภาษาไทย นอกจากนี้ประเทศไทยกับสาธารณรัฐประชาชนจีนยังมีความสัมพันธ์และความร่วมมือมากยิ่งขึ้นในหลายด้าน เช่น การค้าขายระหว่างประเทศ การแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม บริษัทไทยไปสร้างสาขาย่อยที่สาธารณรัฐประชาชนจีน หรือบริษัทจีนมาสร้างสาขาย่อยที่ประเทศไทย และบริษัทเกี่ยวกับการท่องเที่ยวมีความร่วมมือระหว่างประเทศไทยและจีน ดังนั้นในประเทศไทยจึงมีคนเลือกเรียนภาษาจีนมากยิ่งขึ้น เช่นเดียวกันสาธารณรัฐประชาชนจีนที่เริ่มมีการเลือกเรียนภาษาไทยอย่างกว้างขวาง ซึ่งทำให้ทั้งสองประเทศนี้มีความต้องการคนที่เข้าใจภาษาไทยและภาษาจีนมากยิ่งขึ้น ซึ่งมณฑลกว่างซีก็เป็นมณฑลหนึ่งที่อยู่ทางใต้ของจีน จึงมีผู้สนใจเรียนภาษาไทยเป็นจำนวนมาก มีการเปิดสอนภาษาไทยในมหาวิทยาลัยต่าง ๆ เช่น มหาวิทยาลัยกว่างซี มหาวิทยาลัยชนชาติกว่างซี มหาวิทยาลัยเศรษฐกิจการคลังกว่างซี และวิทยาลัยครูกว่างซี เป็นต้น ซึ่งในการจัดการศึกษานั้น มหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษาในมณฑลกว่างซี จำเป็นต้องมีนโยบายที่ชัดเจนในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทรัพยากรบุคคลของกว่างซีให้มีสมรรถภาพเพียงพอที่จะประกอบอาชีพตามแนวทางพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม โดยเน้น

ความร่วมมือระหว่างประเทศไทยกับสาธารณรัฐประชาชนจีนเป็นสำคัญ

วันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2552 เป็นช่วงเวลาครบรอบ 60 ปีของการจัดตั้งสาธารณรัฐประชาชนจีน โดยรัฐบาลจีนได้เปิดประเทศเพื่อสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจการค้าและวัฒนธรรมกับประเทศต่างๆ มากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะประเทศไทย มีการรับนักศึกษาจีนเพื่อมาสอนภาษาจีนและวัฒนธรรมจีนในโรงเรียนต่าง ๆ ในบางจังหวัดของประเทศ และนักศึกษาไทยก็สนใจเรียนภาษาจีนมากขึ้น จึงเป็นที่มั่นใจว่า การจัดการเรียนการสอนภาษาไทยของมหาวิทยาลัยในมณฑลกว่างซีจะมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมธุรกิจการค้าและวัฒนธรรมอย่างกว้างขวาง โดยผู้เกี่ยวข้องต้องมีการวางแผนและศึกษาสภาพเศรษฐกิจและสังคมระหว่างประเทศให้เป็นระบบที่ชัดเจน โดยเฉพาะการพัฒนาอาจารย์และการส่งเสริมความก้าวหน้าทางอาชีพของนักศึกษาจีนที่เรียนภาษาไทย ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการศึกษาตามสภาพปัญหาและความต้องการดังกล่าว

นอกจากนี้ มณฑลกว่างซียังมีธุรกิจการค้ากับประเทศเวียดนามและประเทศลาว ซึ่งมณฑลของจีนมีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจในกลุ่มประเทศแม่น้ำโขงเพียง 2 มณฑล คือมณฑลกว่างซีและมณฑลยูนนาน ดังนั้นจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่มหาวิทยาลัยในมณฑลกว่างซีต้องจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทรัพยากรบุคคลให้สามารถประกอบอาชีพได้ทั้งในประเทศเวียดนาม ลาว กัมพูชา พม่า และไทย ภาษาจึงเป็นเครื่องมือในการพัฒนาเศรษฐกิจระหว่างประเทศ ดังนั้นนักศึกษาจีนจำเป็นต้องมีความสามารถในการใช้ทั้งภาษาจีนและภาษาไทยขณะเดียวกันก็ต้องเรียนรู้การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของกลุ่มประเทศแม่น้ำโขง ซึ่งการใช้ภาษาไทยทำให้สามารถประกอบอาชีพในประเทศลาวได้ด้วย

การบูรณาการในการจัดการศึกษา คือ การผสมผสานหลักสูตรและสาระสำคัญในการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และหาแนวทางการสร้างความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ ดังนั้นมหาวิทยาลัยในมณฑลกว่างซีจึงจำเป็นต้องจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทรัพยากรบุคคล โดยให้ความสำคัญต่อการสอนภาษาไทยแก่นักศึกษาจีน และอาจารย์ที่สอนภาษาไทยแก่นักเรียนจีนต้องให้ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการศึกษาได้ รวมทั้งเปิดโอกาสให้นักธุรกิจของประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีนที่มีความรู้เรื่องทางเศรษฐกิจและสังคมของกลุ่มประเทศแม่น้ำโขงสามารถเป็นผู้ให้ข้อมูลแก่นักศึกษาจีนได้

จากเหตุผลดังกล่าวจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องศึกษาแนวทางการพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาไทยของนักศึกษาจีนของสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาในมณฑลกว่างซี เพื่อประกอบอาชีพตามแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมระหว่างประเทศ โดยศึกษาจากผู้เกี่ยวข้องในการเรียนการสอนภาษาไทยให้กับนักศึกษาจีนที่มาจากมหาวิทยาลัยในมณฑลกว่างซีและกำลังศึกษาที่มหาวิทยาลัยบูรพา นับแต่ปีการศึกษา 2550 เป็นต้นมา รวมทั้งนักธุรกิจจีนในประเทศไทย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาจีนจากมณฑลกว่างซี ที่เรียนอยู่ในมหาวิทยาลัยบูรพา เกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาไทย เพื่อประกอบอาชีพตามแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจระหว่างประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีน

2. เพื่อศึกษาแนวทางบูรณาการจัดการศึกษาภาษาไทย เพื่อใช้ในประกอบอาชีพตามแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจระหว่างประเทศไทยกับประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ตามความคิดเห็นของอาจารย์มหาวิทยาลัยบูรพา และนักธุรกิจคนจีนที่อยู่ในจังหวัดชลบุรี

คำถามในการวิจัย

1. นักศึกษาจีนจากมณฑลกว่างซีที่มาเรียนภาษาไทยในมหาวิทยาลัยบูรพา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้ภาษาไทยเพื่อประกอบอาชีพตามแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจระหว่างประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีนอย่างไร

2. อาจารย์มหาวิทยาลัยบูรพา และนักธุรกิจในจังหวัดชลบุรี มีแนวทางการจัดการศึกษาแก่นักศึกษาจีนจากมณฑลกว่างซี ในมหาวิทยาลัยบูรพาอย่างไร เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพตามแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจระหว่างประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีน

ความสำคัญของการวิจัย

ผลการวิจัยสามารถใช้เป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหารและอาจารย์ เพื่อนำไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยในมหาวิทยาลัยของมณฑลกว่างซี เพื่อให้เกิดความเหมาะสมตรงตามจุดมุ่งหมาย และเกิดประสิทธิผลยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

1. ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาจีนที่เรียนวิชาภาษาไทย และเรียนวิชาทั่วไปโดยใช้ภาษาไทย เพื่อประกอบอาชีพตามแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีน แบ่งเป็น 4 ด้าน คือ

- 1.1 การใช้ภาษาเพื่อประกอบอาชีพ
- 1.2 การใช้ภาษาเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ
- 1.3 การใช้ภาษาเพื่อพัฒนาสังคมระหว่างประเทศไทยกับสาธารณรัฐประชาชนจีน
- 1.4 การใช้ภาษาเพื่อพัฒนาการปรับตัวด้านวัฒนธรรม

และหาแนวทางจัดการศึกษาเชิงบูรณาการเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการใช้ภาษาไทยให้นักศึกษาจีน เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพตามแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจระหว่างประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีน

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาจีนที่มาจากมณฑลกว่างซี เพื่อเรียนภาษาไทย หรือใช้ภาษาไทยเพื่อศึกษาวิชาทั่วไปในมหาวิทยาลัยบูรพา จำนวน 158 คน อาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยให้แก่ นักศึกษาจีน และนักธุรกิจในจังหวัดชลบุรีที่ทำการค้าขายระหว่างประเทศไทยกับมณฑลกว่างซี สาธารณรัฐประชาชนจีน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง

2.2.1 นักศึกษาจีนที่มาจากมณฑลกว่างซี และกำลังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยบูรพา ประจำปีการศึกษา 2552 ที่ได้จากการเลือกแบบเฉพาะเจาะจงจำนวน 150 คน

2.2.2 อาจารย์ผู้สอนในมหาวิทยาลัยบูรพาที่สอนนักศึกษาจีนเป็นภาษาไทย ทั้งในระดับปริญญาโทและปริญญาตรี จำนวน 10 คน ได้จากการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง

2.2.3 นักธุรกิจในจังหวัดชลบุรีที่เป็นคนจีน ซึ่งเข้าใจการค้าระหว่างประเทศไทยกับสาธารณรัฐประชาชนจีน จำนวน 10 คน ได้จากการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง

3. ตัวแปรในการศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

3.1.1 นักศึกษาจีนจากมณฑลกว่างซี ที่กำลังศึกษาอยู่ที่มหาวิทยาลัยบูรพา

3.1.2 อาจารย์ผู้สอนในมหาวิทยาลัยบูรพาที่สอนภาษาไทยให้นักศึกษาจีน

3.1.3 นักธุรกิจในจังหวัดชลบุรีที่เป็นคนจีนซึ่งเข้าใจการค้าระหว่างประเทศไทยกับสาธารณรัฐประชาชนจีน

3.2 ตัวแปรตาม คือ ความคิดเห็นของนักศึกษาจีนที่เรียนวิชาภาษาไทย และเรียนวิชาทั่วไปโดยใช้ภาษาไทย เพื่อประกอบอาชีพตามแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีน แบ่งเป็น 4 ด้าน คือ

3.2.1 การใช้ภาษาเพื่อประกอบอาชีพ

3.2.2 การใช้ภาษาเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ

3.2.3 การใช้ภาษาเพื่อพัฒนาสังคมระหว่างประเทศไทยกับสาธารณรัฐประชาชนจีน

3.2.4 การใช้ภาษาเพื่อพัฒนาการปรับตัวด้านวัฒนธรรม

กรอบแนวคิดการวิจัย

ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาจีนจากมณฑลกว่างซีที่มาเรียนภาษาไทยในมหาวิทยาลัยบูรพา เพื่อประกอบอาชีพตามแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีน และศึกษาแนวทางการบูรณาการการจัดการศึกษาภาษาไทย ตามความคิดเห็นของอาจารย์มหาวิทยาลัยบูรพาและนักธุรกิจคนจีนที่อยู่ในจังหวัดชลบุรี

นิยามศัพท์เฉพาะ

ความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย หมายถึง ความคิดเห็นหรือความรู้สึกของอาจารย์ซึ่งสอนนักศึกษาจีนที่เรียนวิชาศึกษาทั่วไปโดยใช้ภาษาไทย และความคิดเห็นของนักธุรกิจที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยให้นักศึกษาจีนที่มาจากมณฑลกว่างซีว่ามีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด

การศึกษาเชิงบูรณาการ หมายถึง กระบวนการผสมผสานเพื่อให้ได้องค์ความรู้ในการบริหารและพัฒนาการศึกษาภาษาไทยให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยใช้ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาทั้งในอดีตและปัจจุบันมาเป็นพื้นฐานประกอบการตัดสินใจในการใช้ทรัพยากรทางการศึกษารวมทั้งเรื่องอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ที่ทำให้กิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทยมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

การใช้ภาษาเพื่อประกอบอาชีพ หมายถึง การใช้ทักษะทางด้านภาษาเป็นพื้นฐานเพื่อการประกอบอาชีพ หรือการภาษาเพื่อพัฒนาความรู้เพื่อการประกอบอาชีพอื่นต่อไป

การพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจ หมายถึง ความร่วมมือทางการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศไทยกับสาธารณรัฐประชาชนจีน รวมทั้งประเทศกลุ่มแม่น้ำโขงซึ่งได้แก่ ประเทศลาว และประเทศเวียดนาม

มหาวิทยาลัยบูรพา หมายถึง สถาบันอุดมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงใต้ที่ตั้งอยู่ที่ตำบลแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี เปิดสอนในระดับปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก มีโครงการสอนร่วมและแลกเปลี่ยนนักศึกษากับมหาวิทยาลัยในสาธารณรัฐประชาชนจีน รวมถึงเปิดการเรียนการสอนในหลักสูตรนานาชาติ

มณฑลกว่างซี หมายถึง มณฑลทางตอนใต้ของสาธารณรัฐประชาชนจีน มีอาณาเขตติดต่อกับมณฑลกว่างตง มณฑลหูหนาน มณฑลกัวยโจว มณฑลยูนหนาน และประเทศเวียดนาม เป็นทางด่วนลงเรือที่เร็วที่สุดทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ของสาธารณรัฐประชาชนจีน และเป็นเขตเศรษฐกิจที่สำคัญของสาธารณรัฐประชาชนจีนและกลุ่มประเทศอาเซียน

การประกอบอาชีพ หมายถึง การดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับการท่องเที่ยว การทำงานในบริษัทข้ามชาติ และการเป็นล่ามแปลภาษา

การปรับตัวทางวัฒนธรรม หมายถึง การปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตของนักศึกษาจีนให้เข้ากับบริบทของสังคมไทย เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการติดต่อสื่อสารระหว่างคนไทยกับคนจีนมากยิ่งขึ้น

นักศึกษาจีน หมายถึง นักศึกษาจีนในระดับปริญญาตรีที่มาจากมณฑลกว่างซี และกำลังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยบูรพา

อาจารย์ หมายถึง อาจารย์ในมหาวิทยาลัยบูรพา ที่ใช้ภาษาไทยสอนรายวิชาให้แก่นักศึกษาจีน ประกอบด้วย อาจารย์ประจำภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ อาจารย์ประจำภาควิชาการจัดการการท่องเที่ยว และอาจารย์ประจำภาควิชาการเงินและบัญชี คณะการจัดการและการท่องเที่ยว

นักธุรกิจ หมายถึง คนจีนที่ประกอบธุรกิจต่าง ๆ ในจังหวัดชลบุรี และมีความเข้าใจการค้าระหว่างประเทศไทยกับสาธารณรัฐประชาชนจีน